

Βρυξέλλες, 24 Ιουνίου 2024
(OR. en)

11287/24

FISC 140
ECOFIN 731

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

αριθ. προηγ. εγγρ.: 10594/24

Θέμα: Έκθεση του Συμβουλίου ECOFIN προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για
θέματα φορολογίας

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες η έκθεση του Συμβουλίου ECOFIN προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για θέματα φορολογίας, η οποία εγκρίθηκε από το Συμβούλιο (Οικονομικά και Δημοσιονομικά Θέματα) στις 21 Ιουνίου 2024.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ECOFIN ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ
ΘΕΜΑΤΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ**

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η παρούσα έκθεση του Συμβουλίου παρέχει επισκόπηση της προόδου που επιτεύχθηκε στο Συμβούλιο κατά τη διάρκεια της βελγικής Προεδρίας, καθώς και επισκόπηση της πορείας των εργασιών επί των σημαντικότερων φακέλων που τελούν υπό διαπραγμάτευση στον τομέα της φορολογίας. Εκπονήθηκε με βάση τις συζητήσεις της Ομάδας «Φορολογικά θέματα» (Υψηλού Επιπέδου) που καλύπτουν οριζόντια ζητήματα φορολογικής πολιτικής στρατηγικής σημασίας, σύμφωνα με την εντολή της.
2. Η έκθεση αποτυπώνει την πορεία των σχετικών εργασιών του Συμβουλίου και καλύπτει ζητήματα που αναφέρονται σε διάφορα συμπεράσματα του Συμβουλίου αρχής γενομένης το 2012¹, στη δήλωση των μελών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 25ης Μαρτίου 2021², στα συμπεράσματα του Συμβουλίου του 2012³ και του 2016⁴ στον τομέα του ΦΠΑ, στα συμπεράσματα του Συμβουλίου του 2017 με θέμα «Απαντήσεις στις προκλήσεις της φορολόγησης των κερδών της ψηφιακής οικονομίας»⁵, στα συμπεράσματα του Συμβουλίου του 2020 για τη μελλοντική εξέλιξη της διοικητικής συνεργασίας στον τομέα της φορολογίας στην ΕΕ⁶, καθώς και στα συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2020, σχετικά με τη δίκαιη και αποτελεσματική φορολογία στην εποχή της ανάκαμψης, τις φορολογικές προκλήσεις που συνδέονται με την ψηφιοποίηση και τη χρηστή φορολογική διακυβέρνηση εντός και εκτός της ΕΕ⁷.

¹ Έγγρ. EUCO 4/3/12 REV 3 (σημεία 9 και 21), EUCO 76/12, EUCO 75/1/13 REV 1, EUCO 14/17 (σημείο 11), EUCO 10/20 (σημεία A29 και 147) και EUCO 13/20.

² Έγγρ. ST 18/21.

³ Έγγρ. ST 9586/12.

⁴ Έγγρ. ST 9494/16.

⁵ Έγγρ. ST 15175/17.

⁶ Έγγρ. ST 8482/20.

⁷ Έγγρ. ST 13350/20.

3. Η βελγική Προεδρία συνέχισε τις εργασίες επί βασικών φακέλων, συμπεριλαμβανομένων των προτάσεων που περιλαμβάνονται στη δέσμη μέτρων για τον ΦΠΑ στην ψηφιακή εποχή, της πρότασης σχετικά με την ταχύτερη και ασφαλέστερη ελάφρυνση για τους φόρους που παρακρατήθηκαν καθ' υπέρβαση των οφειλόμενων (FASTER), της αναθεώρησης της οδηγίας για τη φορολόγηση της ενέργειας, της πρότασης «Επιχειρήσεις στην Ευρώπη: Πλαίσιο για τη φορολογία εισοδήματος» (BEFIT), της πρότασης για τη μεταβιβαστική τιμολόγηση, της πρότασης για το φορολογικό σύστημα με βάση την έδρα, της επικαιροποίησης του ενωσιακού καταλόγου μη συνεργάσιμων περιοχών φορολογικής δικαιοδοσίας, καθώς και της πρότασης για την πρόληψη της κατάχρησης εικονικών οντοτήτων για φορολογικούς σκοπούς. Συνέχισε επίσης ενεργά τις εργασίες επί των διαπραγματεύσεων για τη φορολογική συνεργασία στα Ηνωμένα Έθνη με βάση τις συζητήσεις μεταξύ των κρατών μελών στην ΕΕ.
4. Πιο συγκεκριμένα, το Συμβούλιο:
- α) σημείωσε σημαντική πρόοδο όσον αφορά τη δέσμη μέτρων για τον ΦΠΑ στην ψηφιακή εποχή·
 - β) κατέληξε σε γενική προσέγγιση επί της οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με την ταχύτερη και ασφαλέστερη ελάφρυνση της υπερβάλλουσας παρακράτησης φόρου·
 - γ) κατέληξε σε κοινή θέση για την πρώτη ουσιαστική συνεδρίαση της ad hoc επιτροπής για τη σύνταξη της εντολής για τη σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τη διεθνή συνεργασία σε φορολογικά θέματα·
 - δ) έλαβε υπό σημείωση ότι τα κράτη μέλη συνέχισαν τις εργασίες σχετικά με την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών στον τομέα της φορολογίας μεταξύ κρατών μελών και δικαιοδοσιών εκτός ΕΕ·
 - ε) ενέκρινε την υπογραφή της συμφωνίας για την τροποποίηση της συμφωνίας μεταξύ της ΕΕ και της Νορβηγίας σχετικά με τη διοικητική συνεργασία στον τομέα του ΦΠΑ·
 - στ) εξέδωσε την απόφαση του Συμβουλίου με την οποία εγκρίνεται η έναρξη διαπραγματεύσεων για την τροποποίηση πέντε συμφωνιών σχετικά με την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών περί χρηματοοικονομικών λογαριασμών για τη βελτίωση της διεθνούς φορολογικής συμμόρφωσης·
 - ζ) σημείωσε πρόοδο όσον αφορά την αναθεώρηση της οδηγίας για τη φορολόγηση της ενέργειας·

- η) συνέχισε τις συζητήσεις σχετικά με την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για τη θέσπιση κανόνων πρόληψης της κατάχρησης εικονικών οντοτήτων για φορολογικούς σκοπούς και
- θ) συνέχισε την εξέταση της πρότασης οδηγίας του Συμβουλίου για τη θέσπιση φορολογικού συστήματος με βάση την έδρα για τις πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, της πρότασης οδηγίας του Συμβουλίου για τη μεταβιβαστική τιμολόγηση και της πρότασης οδηγίας σχετικά με τις επιχειρήσεις στην Ευρώπη. Πλαίσιο για τη φορολογία εισοδήματος (BEFIT)
5. Επίσης, η Ομάδα «Κώδικας δεοντολογίας» (Φορολογία των επιχειρήσεων) συνέχισε περαιτέρω τις εργασίες της σχετικά με τα διάφορα ζητήματα που εμπίπτουν στην ισχύουσα εντολή της, μεταξύ άλλων όσον αφορά τον ενωσιακό κατάλογο μη συνεργάσιμων περιοχών φορολογικής δικαιοδοσίας, όπως επισημαίνονται στην εξαμηνιαία έκθεσή της⁸. Η πιο πρόσφατη ενημέρωση του ενωσιακού καταλόγου από το Συμβούλιο πραγματοποιήθηκε στις 20 Φεβρουαρίου 2024⁹.
6. Ακολουθούν αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένα θέματα και φακέλους.
- *Γενική συζήτηση σχετικά με τις προτεραιότητες για τον επόμενο νομοθετικό κύκλο*
7. Η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου πραγματοποίησε μια πρώτη γενική συζήτηση σχετικά με τις προτεραιότητες για τον επόμενο νομοθετικό κύκλο της ΕΕ στον τομέα της φορολογίας. Πολλές αντιπροσωπίες υπενθύμισαν, παραπέμποντας σε πολλά από τα προαναφερθέντα συμπεράσματα του Συμβουλίου, την ανάγκη να δοθεί πρωτίστως έμφαση στους στόχους της καταπολέμησης της φοροαποφυγής και της φοροδιαφυγής, και της απλούστευσης και της βελτίωσης της αποτελεσματικότητας της φορολογίας, ώστε να περιοριστεί ο διοικητικός φόρτος για τους ιδιώτες, τις εταιρείες και τις φορολογικές διοικήσεις. Στο πλαίσιο αυτό, ορισμένες αντιπροσωπίες θα επιθυμούσαν ιδιαίτερα πρωτοβουλίες για την εκκαθάριση της ισχύουσας νομοθεσίας και των διοικητικών διαδικασιών της ΕΕ. Υπογραμμίστηκε η ανάγκη να είναι όσο το δυνατόν μικρότερος ο διοικητικός φόρτος και να δοθεί επαρκής χρόνος στα κράτη μέλη για τη μεταφορά της νέας νομοθεσίας. Τα κράτη μέλη υπενθύμισαν επίσης τη σημασία των μη νομοθετικών δραστηριοτήτων στον τομέα της φορολογίας. Ο ενεργός και εποικοδομητικός ρόλος της Προεδρίας στο πλαίσιο του ΟΗΕ επικροτήθηκε.

⁸ Έγγρ. ST 11151/24.

⁹ ΕΕ C, 2024/1804, 26.2.2024, σ.1.

8. Όσον αφορά την άμεση φορολογία, οι αντιπροσωπίες εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για τις εργασίες στο Συμβούλιο, σημειώνοντας ιδίως την εκδοθείσα νομοθεσία της ΕΕ και την πρόοδο των διακυβερνητικών εργασιών κατά τη διάρκεια του τρέχοντος νομοθετικού κύκλου. Πολλές αντιπροσωπίες επισήμαναν τον τεράστιο φόρτο εργασίας και τις προσαρμογές ΤΠ που συνεπάγονται η υλοποίηση και η εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας, ιδίως για τις φορολογικές αρχές. Συνεπώς, οι αντιπροσωπίες τόνισαν ότι είναι αναγκαίο να δοθεί έμφαση στην εφαρμογή της εκδοθείσας νομοθεσίας. Ορισμένες αντιπροσωπίες δήλωσαν ότι προτιμούν να ολοκληρωθούν πρώτα οι εργασίες σχετικά με τις τρέχουσες φορολογικές πρωτοβουλίες και πρότειναν να είναι μεγαλύτερη η συμμετοχή των κρατών μελών πριν από τη δρομολόγηση νέων φορολογικών οδηγιών. Επίσης, στο πλαίσιο αυτό, θα ήταν ευπρόσδεκτες δράσεις απλούστευσης της φορολογικής διοίκησης και της φορολογικής συμμόρφωσης (εκκαθάριση των φορολογικών κανόνων).
9. Όσον αφορά τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης, πολλές αντιπροσωπίες εξέφρασαν τη λύπη τους για το γεγονός ότι δεν έχουν ακόμη εκδοθεί ορισμένες αναμενόμενες νομοθετικές προτάσεις. Για παράδειγμα, δεν έχει εκδοθεί ακόμη η εξαγγελθείσα νομοθετική πρόταση για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/64/ΕΕ για τη διάρθρωση και τους συντελεστές του ειδικού φόρου κατανάλωσης που εφαρμόζονται στα βιομηχανοποιημένα καπνά, και ορισμένα κράτη μέλη επανέλαβαν την έκκληση για την έκδοσή της κατά την προσεχή κοινοβουλευτική περίοδο¹⁰. Ορισμένες αντιπροσωπίες επανέλαβαν επίσης ότι είναι αναγκαίο να τροποποιηθεί η οδηγία 92/83/ΕΟΚ για την εναρμόνιση των διαρθρώσεων των ειδικών φόρων κατανάλωσης που επιβάλλονται στην αλκοόλη και τα αλκοολούχα ποτά, ενώ κάποιες επανέλαβαν επίσης την έκκλησή τους για πρόταση σχετικά με το άρθρο 32 της οδηγίας 2020/262 για τη θέσπιση του γενικού καθεστώτος των ειδικών φόρων κατανάλωσης.
10. Όσον αφορά τους φόρους προστιθέμενης αξίας, πολλές αντιπροσωπίες εξέφρασαν τη γενική ικανοποίησή τους για τις εν εξελίξει εργασίες, μεταξύ άλλων υπό το πρίσμα των συμπερασμάτων του Συμβουλίου του 2020 σχετικά με τη δίκαιη και αποτελεσματική φορολογία στην εποχή της ανάκαμψης, τις φορολογικές προκλήσεις που συνδέονται με την ψηφιοποίηση και τη χρηστή φορολογική διακυβέρνηση εντός και εκτός της ΕΕ. Ορισμένες αντιπροσωπίες υπενθύμισαν την ανάγκη τροποποίησης των κανόνων ΦΠΑ στον τομέα του τουρισμού και σχετικά με τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, και άλλες αντιπροσωπίες εξέφρασαν ικανοποίηση για την επικείμενη αναθεώρηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 904/2010 για τη διοικητική συνεργασία και την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα του φόρου προστιθέμενης αξίας.

¹⁰ Βλ. επίσης τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη διάρθρωση και τους συντελεστές του ειδικού φόρου κατανάλωσης που εφαρμόζονται στα βιομηχανοποιημένα καπνά (έγγρ. ST 8483/20).

B. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΕΕ

1) Άμεση φορολογία

α) FASTER

11. Στις 16 Ιουνίου 2023 η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με την ταχύτερη και ασφαλέστερη ελάφρυνση για τους φόρους που παρακρατήθηκαν καθ' υπέρβαση των οφειλόμενων (FASTER)¹¹. Ο βασικός στόχος αυτής της νομοθετικής πρότασης είναι διττός: αφενός η στήριξη της εύρυθμης λειτουργίας της Ένωσης Κεφαλαιαγορών με τη διευκόλυνση των διασυνοριακών επενδύσεων και, αφετέρου, η διασφάλιση δίκαιης φορολόγησης με την αποτροπή της φορολογικής απάτης και των καταχρηστικών πρακτικών σε αυτόν τον τομέα.
12. Πρώτον, η πρόταση αυτή αποσκοπεί στη θέσπιση, σε ολόκληρη την ΕΕ, αποτελεσματικότερων (και εναρμονισμένων) διαδικασιών όσον αφορά τις διασυνοριακές περιπτώσεις ελάφρυνσης από φόρους παρακρατούμενους στην πηγή τους οποίους τα κράτη μέλη επιβάλλουν στο εισόδημα που απορρέει από την κατοχή εισηγμένων τίτλων (μερίσματα μετοχών και τόκοι ομολόγων). Επί του παρόντος, οι διαδικασίες που παρέχουν στους επενδυτές μη μόνιμους κατοίκους τη δυνατότητα να ευνοούνται από φορολογικές συμβάσεις ή από εγχώρια οφέλη είναι συχνά επαχθείς, δαπανηρές και χρονοβόρες, δεδομένου ότι διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών, όσον αφορά τόσο τα έγγραφα που πρέπει να υποβάλλουν οι φορολογούμενοι για να λάβουν την ελάφρυνση της παρακράτησης φόρου στην πηγή όσο και το επίπεδο ψηφιοποίησής τους.
13. Δεύτερον, ως εξίσου σημαντική πτυχή, η πρόταση αποσκοπεί στην αντιμετώπιση του κινδύνου απώλειας φορολογικών εσόδων για τα κράτη μέλη. Οι διαδικασίες ελάφρυνσης της παρακράτησης φόρου στην πηγή ενδέχεται να ενέχουν τον κίνδυνο φορολογικής απάτης και φορολογικών καταχρηστικών πρακτικών, όπως κατέστη σαφές από μια σειρά αποκαλύψεων [για παράδειγμα, τα συστήματα που αποσκοπούν στην εσφαλμένη αύξηση του ποσού επιστροφής που δικαιούται ένας επενδυτής (Cum/Cum) ή οι περιπτώσεις στις οποίες υποβάλλονται πολλαπλές αιτήσεις επιστροφής για την ίδια πληρωμή (Cum/Ex)]. Φορολογική απάτη μπορεί να προκύψει όταν οι φορολογικές αρχές δεν έχουν στη διάθεσή τους ακριβείς πληροφορίες, λόγω χαμηλού επιπέδου διαφάνειας εντός της χρηματοοικονομικής αλυσίδας και λόγω της έλλειψης πληροφοριών σχετικά με την ύπαρξη χρηματοοικονομικών ρυθμίσεων συνδεδεμένων με τον υποκείμενο τίτλο.

¹¹ Έγγρ. ST 10820/23 + ADD 1-5.

14. Ο Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων γνωμοδότησε στις 8 Αυγούστου 2023¹². Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε για την εν λόγω νομοθετική πρόταση στις 13 Δεκεμβρίου 2023¹³. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο γνωμοδότησε στις 28 Φεβρουαρίου 2024¹⁴.
15. Η τεχνική ανάλυση της εν λόγω νομοθετικής πρότασης και οι συζητήσεις με τα κράτη μέλη κατά τις συνεδριάσεις της Ομάδας «Φορολογικά θέματα» κατέστησαν σαφές ότι το αρχικό κείμενο που πρότεινε η Επιτροπή έπρεπε να προσαρμοστεί προτού υποβληθεί στο Συμβούλιο για συμφωνία. Ως εκ τούτου, έγιναν ορισμένες τροποποιήσεις στην πρόταση της Επιτροπής κατά τη διάρκεια της ισπανικής και της βελγικής Προεδρίας.
16. Η νέα οδηγία θα περιλαμβάνει τα ακόλουθα κύρια χαρακτηριστικά:
- i) δύο ταχείες διαδικασίες που εμπλουτίζουν τις υφιστάμενες διαδικασίες συνήθους ελάφρυνσης ή επιστροφής παρακράτησης φόρου:
 - μια «διαδικασία ελάφρυνσης στην πηγή» βάσει της οποίας ο εφαρμοστέος φορολογικός συντελεστής επιβάλλεται κατά την ημερομηνία πληρωμής των μερισμάτων ή των τόκων·
 - μια «διαδικασία ταχείας επιστροφής», βάσει της οποίας ο φόρος παρακρατείται μεν κατά την ημερομηνία πληρωμής, αλλά η επιστροφή της υπερβάλλουσας παρακράτησης φόρου διεκπεραιώνεται εντός σύντομου χρονικού διαστήματος.
 - ii) ένα κοινό ενωσιακό ψηφιακό πιστοποιητικό φορολογικής κατοικίας το οποίο θα πρέπει να χρησιμοποιούν οι επενδυτές (φορολογούμενοι) προκειμένου να επωφελούνται από αυτές τις ταχείες διαδικασίες·
 - iii) μητρώο και τυποποιημένες υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων για τους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς. Η καταχώριση στο μητρώο θα διασφαλίζει ότι μόνο οι πιστοποιημένοι ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί μπορούν να υποβάλουν αίτηση για ελάφρυνση της παρακράτησης φόρου για λογαριασμό των πελατών τους μέσω των ταχειών διαδικασιών. Η τυποποιημένη υποβολή στοιχείων θα εναρμονίσει τις κύριες απαιτήσεις συμμόρφωσης σε αυτόν τον τομέα σε ολόκληρη την ΕΕ και θα επιτρέψει στις φορολογικές αρχές να διαθέτουν τις πληροφορίες που χρειάζονται ώστε να επαληθεύουν την επιλεξιμότητα για ελάφρυνση της παρακράτησης φόρου, να ιχνηλατούν τις σχετικές πληρωμές και να αποτρέπουν δυνητικές φορολογικές απάτες ή φορολογικές καταχρηστικές πρακτικές.

¹² EE C, C/2023/897, 13.11.2023· έγγρ. ST 12427/23.

¹³ EE C, C/2024/1580, 5.3.2024· έγγρ. ST 8961/24.

¹⁴ P9_TA(2024)0102.

17. Όπως ανακοινώθηκε κατά τη συνεδρίαση της Ομάδας «Φορολογικά θέματα» (Υψηλού Επιπέδου) στις 7 Φεβρουαρίου 2024, η βελγική Προεδρία έδωσε προτεραιότητα στις εργασίες για τον εν λόγω φάκελο με στόχο την επίτευξη συμφωνίας στο Συμβούλιο. Μέχρι στιγμής έχουν πραγματοποιηθεί έξι συνεδριάσεις της Ομάδας «Φορολογικά θέματα» κατά τη διάρκεια της βελγικής Προεδρίας [24 και 25 Ιανουαρίου, 21 Φεβρουαρίου, 15 Μαρτίου και 16 Απριλίου και 2 Μαΐου 2024 (Υψηλού Επιπέδου)].
18. Το Συμβούλιο (ECOFIN), κατά τη σύνοδό του στις 14 Μαΐου, κατέληξε σε γενική προσέγγιση επί του κειμένου του σχεδίου οδηγίας¹⁵ με σκοπό την έκδοση της οδηγίας, με την επιφύλαξη της γνώμης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της οριστικής διατύπωσης από τους γλωσσομαθείς νομικούς.

β) Κατάχρηση εικονικών οντοτήτων

19. Στις 22 Δεκεμβρίου 2021 η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για τη θέσπιση κανόνων πρόληψης της κατάχρησης εικονικών οντοτήτων για φορολογικούς σκοπούς και για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/16/ΕΕ (πρόταση Unshell)¹⁶.
20. Σκοπός της πρότασης είναι η πρόληψη της φοροαποφυγής και της φοροδιαφυγής που διαπράττονται μέσω ενεργειών οντοτήτων που δεν έχουν ελάχιστη υπόσταση, και η ενίσχυση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς. Η πρόταση έχει ως στόχο να καταπολεμηθεί η κατάχρηση εικονικών οντοτήτων για αθέμιτους φορολογικούς σκοπούς και να εξασφαλιστεί ότι οι εικονικές εταιρείες στην ΕΕ που ασκούν μηδενική ή σχεδόν μηδενική οικονομική δραστηριότητα δεν μπορούν να επωφεληθούν από φορολογικά πλεονεκτήματα.
21. Η τεχνική ανάλυση της πρότασης ξεκίνησε το πρώτο εξάμηνο του 2022. Οι αντιπροσωπίες διεξήγαγαν συζητήσεις με βάση τα συμβιβαστικά κείμενα και τα ενημερωτικά σημειώματα που συνέταξαν οι διαδοχικές Προεδρίες¹⁷. Ορισμένα από τα θέματα που συζητήθηκαν περισσότερο ήταν τα εξής: φορολογικές συνέπειες, σύνδεση με την εγχώρια νομοθεσία κατά των καταχρηστικών πρακτικών, εξαιρούμενες οντότητες, ελάχιστη υπόσταση, ανατροπή του τεκμηρίου και μείωση του διοικητικού φόρτου, πιστοποιητικό φορολογικής κατοικίας και ανταλλαγή πληροφοριών. Η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου έχει παράσχει καθοδήγηση για περαιτέρω εργασίες σχετικά με τα εκκρεμή ζητήματα. Κατ' αρχήν, οι περισσότερες αντιπροσωπίες υποστηρίζουν τους στόχους της πρότασης, αλλά έχουν εκφράσει επίσης την άποψη ότι θα χρειαστούν περαιτέρω σημαντικές τεχνικές εργασίες προκειμένου να καταστεί εφικτή η επίτευξη συμφωνίας.

¹⁵ Έγγρ. ST 9925/24.

¹⁶ Έγγρ. ST 15296/21.

¹⁷ Βλ. την προηγούμενη έκθεση στο έγγρ. ST 16411/23.

22. Υπό τη βελγική Προεδρία παρουσιάστηκε πιθανή μελλοντική πορεία στην Ομάδα Υψηλού Επιπέδου στις 11 Ιουνίου 2024. Θα χρειαστούν περαιτέρω συζητήσεις προκειμένου να εξευρεθούν συμβιβαστικές λύσεις στα εκκρεμή ζητήματα.

γ) Οδηγία για τη μεταβιβαστική τιμολόγηση

23. Στις 12 Σεπτεμβρίου 2023 η Επιτροπή υπέβαλε την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για τη μεταβιβαστική τιμολόγηση¹⁸, η οποία αποσκοπεί ουσιαστικά στην ενσωμάτωση στο δίκαιο της ΕΕ βασικών αρχών και κανόνων της μεταβιβαστικής τιμολόγησης που έχουν συμφωνηθεί στο πλαίσιο του ΟΟΣΑ.

24. Η εν λόγω νομοθετική πρόταση της Επιτροπής «αποσκοπεί στην απλούστευση των φορολογικών κανόνων με την αύξηση της φορολογικής ασφάλειας για τις επιχειρήσεις στην ΕΕ και την επακόλουθη μείωση του κινδύνου ένδικων διαφορών και διπλής φορολόγησης και του αντίστοιχου κόστους συμμόρφωσης και, ως εκ τούτου, στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της αποδοτικότητας της ενιαίας αγοράς»¹⁹. Η πρόταση αυτή καλύπτει τις ακόλουθες βασικές πτυχές:

- την ενσωμάτωση της αρχής του πλήρους ανταγωνισμού στο δίκαιο της Ένωσης·
- την εναρμόνιση των βασικών κανόνων μεταβιβαστικής τιμολόγησης·
- την αποσαφήνιση του ρόλου και του καθεστώτος των κατευθυντήριων γραμμών του ΟΟΣΑ για τη μεταβιβαστική τιμολόγηση· και
- τη δημιουργία της δυνατότητας θέσπισης, εντός της Ένωσης, κοινών δεσμευτικών κανόνων για συγκεκριμένα θέματα μεταβιβαστικής τιμολόγησης στο πλαίσιο των κατευθυντήριων γραμμών του ΟΟΣΑ για τη μεταβιβαστική τιμολόγηση.

25. Μετά την πρώτη γενική συζήτηση σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής για οδηγία του Συμβουλίου σχετικά με τη μεταβιβαστική τιμολόγηση υπό την ισπανική Προεδρία στις 20 Οκτωβρίου 2023, η βελγική Προεδρία συγκάλεσε τρεις συνεδριάσεις της Ομάδας «Φορολογικά θέματα» σχετικά με την εν λόγω νομοθετική πρόταση: στις 12 Ιανουαρίου, στις 27 Φεβρουαρίου και στις 22 Απριλίου 2024.

¹⁸ Έγγρ. ST 12954/23 + ADD1.

¹⁹ Βλ. την αιτιολογική έκθεση της πρότασης της Επιτροπής στο έγγρ. ST 12954/23.

26. Οι αρχικές συζητήσεις σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής έδειξαν ότι τα κράτη μέλη υποστηρίζουν εν γένει τους στόχους της βελτίωσης της ασφάλειας δικαίου όσον αφορά την εφαρμογή της αρχής του πλήρους ανταγωνισμού στην ΕΕ, καθώς και όσον αφορά το καθεστώς των κατευθυντήριων γραμμών του ΟΟΣΑ για τη μεταβιβαστική τιμολόγηση (στο εξής: ΚΓΜΤ του ΟΟΣΑ) και την περαιτέρω κοινή ερμηνεία των εν λόγω ΚΓΜΤ του ΟΟΣΑ που επιδιώκει να επιτύχει η Επιτροπή με την παρούσα πρόταση. Ωστόσο, τα κράτη μέλη εξέφρασαν ορισμένες γενικές ανησυχίες σχετικά με τη συμπερίληψη των κανόνων μεταβιβαστικής τιμολόγησης σε οδηγία, όπως προτείνεται από την Επιτροπή. Τα κράτη μέλη εξέφρασαν επίσης σοβαρές ανησυχίες όσον αφορά το κείμενο της πρότασης της Επιτροπής σχετικά με τον κίνδυνο πιθανής δημιουργίας δύο μέτρων και δύο σταθμών στον τομέα της μεταβιβαστικής τιμολόγησης, καθώς και σχετικά με την απώλεια της ευελιξίας που διαθέτουν επί του παρόντος κατά τη διαπραγμάτευση και την εφαρμογή των ΚΓΜΤ του ΟΟΣΑ.
27. Η βελγική Προεδρία είχε ως στόχο να αξιοποιήσει τις βασικές παρατηρήσεις και τα σχόλια των αντιπροσωπιών, και κάλεσε τα κράτη μέλη να ανταλλάξουν απόψεις σχετικά με τα ακόλουθα κύρια θέματα:
- το καθεστώς των κατευθυντήριων γραμμών του ΟΟΣΑ για τη μεταβιβαστική τιμολόγηση·
 - το ερώτημα σε ποιο βαθμό θα μπορούσε η οδηγία να εφαρμόζεται σε διασυνοριακές συναλλαγές σε σχέση με οντότητες και φορολογικές αρχές εκτός ΕΕ·
 - την περαιτέρω ευθυγράμμιση της πρότασης της Επιτροπής με το υπόδειγμα φορολογικής σύμβασης του ΟΟΣΑ·
 - τη λειτουργία των προτεινόμενων κανόνων μεταβιβαστικής τιμολόγησης για τις μόνιμες εγκαταστάσεις και τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένης της πιθανής μελλοντικής πορείας όσον αφορά τον ορισμό των συνδεδεμένων επιχειρήσεων·
 - το πιθανό πεδίο εφαρμογής των διαδικαστικών κανόνων μεταβιβαστικής τιμολόγησης που θα μπορούσαν να εναρμονιστούν σε επίπεδο ΕΕ, και τα δυνητικά οφέλη τους·
 - τη δυνατότητα δημιουργίας πλατφόρμας διαλόγου και συντονισμού μεταξύ των κρατών μελών για θέματα μεταβιβαστικής τιμολόγησης.

28. Μέχρι στιγμής, οι συζητήσεις στην Ομάδα «Φορολογικά θέματα» έχουν δείξει ότι η πρόταση της Επιτροπής για οδηγία του Συμβουλίου για τη μεταβιβαστική τιμολόγηση, στην τρέχουσα μορφή της, δεν μπορεί να υποστηριχθεί από τα κράτη μέλη. Ως εκ τούτου, θα απαιτηθούν περαιτέρω εργασίες προκειμένου να διαμορφωθεί η βάση για πιθανή πρόοδο.
29. Σημειωτέον ότι μεγάλος αριθμός κρατών μελών ανέφεραν ότι θα ήταν χρήσιμο να δημιουργηθεί μια «πλατφόρμα της ΕΕ για τη μεταβιβαστική τιμολόγηση» — ένα νέο φόρουμ «μη δεσμευτικού δικαίου», όπως το κοινό φόρουμ για τη μεταβιβαστική τιμολόγηση (ή παρόμοιο, ως έναν βαθμό, με αυτό). Η συζήτηση αυτή θα μπορούσε να συνεχιστεί, και, εάν τα κράτη μέλη επιθυμούν να προχωρήσουν περαιτέρω με το θέμα αυτό, οι βασικές πτυχές προς συζήτηση και λήψη απόφασης θα είναι εν τέλει η σύνθεση της πλατφόρμας (τα μέλη της) και η θεσμική της δομή, η εντολή της (εύρος, διάρκεια, αρμοδιότητα, παραδοτέα), η διακυβέρνησή της [προεδρία (εκλεγμένη ή διορισμένη)], κανόνες ψηφοφορίας και υπηρεσίες γραμματείας), καθώς και άλλες συναφείς ουσιαστικές και διαδικαστικές πτυχές (όπως η πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα).

δ) Οδηγία για το φορολογικό σύστημα με βάση την έδρα

30. Στις 12 Σεπτεμβρίου 2023 η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για τη θέσπιση φορολογικού συστήματος με βάση την έδρα για τις πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις²⁰, η οποία αποσκοπεί στην απλούστευση της συμμόρφωσης με τη φορολογία εταιρειών για τις πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ) που αποφασίζουν να δραστηριοποιηθούν διασυνοριακά εντός της ΕΕ. Η Επιτροπή προτείνει ουσιαστικά οι ΜμΕ με μόνιμη εγκατάσταση σε άλλο κράτος μέλος (κράτος μέλος υποδοχής) [...] να συνεχίζουν να εφαρμόζουν τους φορολογικούς κανόνες με τους οποίους είναι εξοικειωμένες (του κράτους μέλους εγκατάστασης) και να υπολογίζουν και να δηλώνουν το φορολογητέο αποτέλεσμα των μόνιμων εγκαταστάσεών τους σε άλλα κράτη μέλη (κράτη μέλη υποδοχής) στις φορολογικές αρχές του κράτους μέλους εγκατάστασης. Η ρύθμιση αυτή αναμένεται να μειώσει το κόστος συμμόρφωσης για τις επιχειρήσεις, να ενθαρρύνει τη διασυνοριακή επέκταση των ΜμΕ και να συμβάλει στην εξασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού για τη συμμετοχή των ΜμΕ στην εσωτερική αγορά.

²⁰ Έγγρ. ST 12951/23 + ADD1-ADD5.

31. Μετά την πρώτη γενική συζήτηση σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής υπό την ισπανική Προεδρία την 1η Δεκεμβρίου 2023, η βελγική Προεδρία ξεκίνησε λεπτομερέστερη εξέταση κατά τις συνεδριάσεις της Ομάδας «Φορολογικά θέματα» στις 9 Απριλίου 2024 (σχετικά με τα άρθρα 2 έως 5 και 7 έως 10 της πρότασης) και στις 29 Μαΐου 2024 (σχετικά με τα υπόλοιπα άρθρα, ιδίως εκείνα που αφορούν τη διαδικαστική διαχείριση του φορολογικού συστήματος με βάση την έδρα, δηλαδή το άρθρο 6 και τα άρθρα 11 έως 14). Η Επιτροπή παρουσίασε επίσης στις αντιπροσωπίες σύνοψη των συμπερασμάτων της άτυπης ομάδας εμπειρογνομόνων από διάφορα κράτη μέλη, η οποία ανέλυσε τις διοικητικές προκλήσεις που θα μπορούσε ενδεχομένως να συνεπάγεται η παρούσα πρόταση για τις φορολογικές αρχές. Οι συζητήσεις αυτές αποσκοπούσαν στη διαμόρφωση συνολικής εικόνας των τεχνικών ζητημάτων και των πιθανών πλεονεκτημάτων της πρότασης.
32. Σημειωτέον ότι όλες οι αντιπροσωπίες υποστηρίζουν τον γενικό στόχο της διευκόλυνσης των διασυνοριακών δραστηριοτήτων των ΜμΕ. Μολονότι ορισμένα κράτη μέλη θεωρούν ότι υπάρχει περιθώριο για περαιτέρω τεχνικές συζητήσεις με βάση την πρόταση της Επιτροπής, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι μεγάλος αριθμός αντιπροσωπίων εξέφρασε σοβαρές ανησυχίες όσον αφορά διάφορες πτυχές της πρότασης της Επιτροπής, όπως οι προκλήσεις διοικητικής φύσεως ή οι προκλήσεις επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού που ενδέχεται να εγείρει η οδηγία, όπως προτείνεται από την Επιτροπή, για τις φορολογικές αρχές, ανησυχίες σχετικά με τις πιθανές επιπτώσεις στα φορολογικά έσοδα των κρατών μελών, ανησυχίες σχετικά με κινδύνους που συνδέονται με την ανταγωνιστικότητα των εγχώριων αγορών (ΜμΕ κράτους μέλους εγκατάστασης που επιλέγουν να μην επεκταθούν ή δεν μπορούν να επεκταθούν διασυνοριακά), καθώς και γενικότερα επιχειρήματα που συνδέονται με την επιβάρυνση των εθνικών φορολογικών συστημάτων και συνδέονται με τη φορολογική κυριαρχία.
33. Ορισμένα κράτη μέλη είναι της άποψης ότι θα πρέπει να πραγματοποιηθεί μια γενικότερη συζήτηση (προσανατολισμού) σχετικά με τον εν λόγω φάκελο προτού σημειωθεί οποιαδήποτε περαιτέρω τεχνική πρόοδος. Ως εκ τούτου, οι περαιτέρω εργασίες επί του φακέλου αυτού θα μπορούσαν να συνεχιστούν με στόχο την προετοιμασία συζήτησης υψηλού επιπέδου σχετικά με τις πολιτικές επιλογές που θα πρέπει να γίνουν όσον αφορά την παρούσα πρόταση της Επιτροπής.

ε) Οδηγία BEFIT

34. Στις 12 Σεπτεμβρίου 2023 η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με τις επιχειρήσεις στην Ευρώπη: Πλαίσιο για τη φορολογία εισοδήματος (BEFIT)²¹, βασικός στόχος της οποίας είναι η ανάπτυξη κοινού πλαισίου εταιρικής φορολόγησης για τις μεγάλες πολυεθνικές στην ΕΕ. Με την πρόταση BEFIT, η Επιτροπή απέσυρε τις προτάσεις για την κοινή (ενοποιημένη) βάση φορολογίας εταιρειών (ΚΒΦΕ/ΚΕΒΦΕ), οι οποίες ήταν υπό συζήτηση στο Συμβούλιο από το 2016 και πάγωσαν λόγω των παγκόσμιων διαπραγματεύσεων που ξεκίνησαν παράλληλα για τη μεταρρύθμιση δύο πυλώνων (εντός του Πλαισίου χωρίς αποκλεισμούς για την BEPS των ΟΟΣΑ/G20).
35. Μετά την [...] παρουσίαση της εν λόγω νομοθετικής πρότασης κατά τη διάρκεια της ισπανικής Προεδρίας σε συνεδρίαση της Ομάδας «Φορολογικά θέματα» στις 29 Σεπτεμβρίου 2023, η βελγική Προεδρία δρομολόγησε διεξοδική ανάλυση κατά τη συνεδρίαση της Ομάδας «Φορολογικά θέματα» στις 28 Μαΐου 2024, κατά την οποία πραγματοποιήθηκε λεπτομερέστερη συζήτηση σχετικά με τα περισσότερα από τα πρώτα είκοσι άρθρα της πρότασης της Επιτροπής, κυρίως σχετικά με τη δυνητική περαιτέρω ευθυγράμμισή τους με τους κανόνες του δεύτερου πυλώνα.
36. Στις μέχρι τούδε συζητήσεις τα κράτη μέλη έχουν υποστηρίξει τους γενικούς στόχους της απλούστευσης των κανόνων φορολογίας εταιρειών στην ΕΕ και της μείωσης του διοικητικού φόρτου για τις επιχειρήσεις και τις φορολογικές αρχές. Ωστόσο, εκφράστηκαν πολλές ανησυχίες σχετικά με το αν η οδηγία, όπως προτείνεται από την Επιτροπή, θα επιτύχει αυτούς τους στόχους. Ειδικότερα, μέχρι σήμερα, έχουν εκφραστεί ανησυχίες όσον αφορά τη λειτουργία της προτεινόμενης οδηγίας σε σχέση με τους εθνικούς κανόνες φορολογίας εταιρειών, τους κανόνες του δεύτερου πυλώνα και το υφιστάμενο κεκτημένο της ΕΕ στον τομέα της φορολογίας (όπως τα μέτρα κατά των καταχρηστικών πρακτικών και η οδηγία για την ελάχιστη πραγματική φορολόγηση), καθώς και ανησυχίες όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής και τον καθορισμό του προκαταρκτικού φορολογικού αποτελέσματος των ομίλων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής.

²¹ Έγγρ. ST 12965/23 + ADD1-ADD3.

37. Δεδομένης της φύσης των ανησυχιών που διατυπώθηκαν, και καθώς ορισμένα κράτη μέλη ζητούν επίσης πολιτική συζήτηση, η τεχνική ανάλυση της πρότασης της Επιτροπής θα μπορούσε να συνεχιστεί με στόχο την προετοιμασία συζήτησης σχετικά με τις πολιτικές επιλογές που θα πρέπει να γίνουν σε σχέση με την παρούσα πρόταση της Επιτροπής.
38. Με βάση τα ανωτέρω, θα χρειαστούν περαιτέρω προβληματισμός και τεχνικές εργασίες, προκειμένου να καθοριστούν τα επόμενα βήματα στις διαπραγματεύσεις αυτές κατά τη διάρκεια της προσεχούς Προεδρίας.

2) Έμμεση φορολογία

α) Ο ΦΠΑ στην ψηφιακή εποχή

39. Στις 8 Δεκεμβρίου 2022 η Επιτροπή ενέκρινε τη δέσμη μέτρων της με τίτλο «Κανόνες ΦΠΑ για την ψηφιακή εποχή», η οποία περιλαμβάνει τρεις προτάσεις:
- πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/EK όσον αφορά τους κανόνες ΦΠΑ για την ψηφιακή εποχή²².
 - πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 904/2010 όσον αφορά τις απαιτούμενες ρυθμίσεις διοικητικής συνεργασίας στον τομέα του ΦΠΑ για την ψηφιακή εποχή²³ και
 - πρόταση εκτελεστικού κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 282/2011 όσον αφορά τις απαιτήσεις παροχής πληροφοριών για ορισμένα καθεστάτα ΦΠΑ²⁴.
40. Η δέσμη μέτρων έχει τρεις στόχους. Πρώτον, αποσκοπεί στον εκσυγχρονισμό των υποχρεώσεων υποβολής στοιχείων ΦΠΑ, με τη θέσπιση απαιτήσεων ψηφιακής υποβολής στοιχείων βασιζόμενης στην ηλεκτρονική τιμολόγηση. Δεύτερον, αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των προκλήσεων της οικονομίας πλατφορμών, με την επικαιροποίηση των ισχυόντων κανόνων ΦΠΑ. Και τρίτον, επιδιώκει την αντιμετώπιση των διοικητικών επιβαρύνσεων, με τη θέσπιση ενιαίας εγγραφής στα μητρώα ΦΠΑ.

²² Έγγρ. ST 15841/22.

²³ Έγγρ. ST 15842/22.

²⁴ Έγγρ. ST 15843/22.

41. Ο Ευρωπαϊός Επόπτης για την Προστασία των Δεδομένων γνωμοδότησε επί της δέσμης στις 3 Μαρτίου 2023²⁵. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε επί της δέσμης στις 27 Απριλίου 2023²⁶. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο γνωμοδότησε κατά τη συνεδρίαση της ολομέλειάς του στις 22 Νοεμβρίου 2023²⁷.
42. Η Επιτροπή παρουσίασε τη δέσμη της σε συνεδρίαση της Ομάδας υπό την τσεχική Προεδρία, και η σουηδική Προεδρία άρχισε τις εργασίες της σχετικά με τη δέσμη, συμπεριλαμβανομένων συμβιβαστικών κειμένων και για τις τρεις πτυχές της δέσμης, τα οποία έτυχαν ευνοϊκής υποδοχής από τις αντιπροσωπίες ως στέρεη βάση για περαιτέρω εργασίες.
43. Για να κατευθύνει τις περαιτέρω εργασίες επί του φακέλου αυτού, στις 16 Ιουνίου 2023 το Συμβούλιο διεξήγαγε συζήτηση προσανατολισμού σχετικά με τις προτάσεις, η οποία προπαρασκευάστηκε από την Ομάδα Υψηλού Επιπέδου την 1η Ιουνίου 2023. Κατά τη συζήτηση, οι υπουργοί εξέφρασαν γενικά την ικανοποίησή τους για τις αδρές γραμμές των προτάσεων της Επιτροπής και την πρόοδο που σημειώθηκε κατά τη διάρκεια της σουηδικής Προεδρίας. Πολλοί υπουργοί ζήτησαν επίσης ευελιξία όσον αφορά τα εγχώρια πλαίσια ψηφιακής υποβολής στοιχείων και τη λύση που προβλέπει οι πλατφόρμες να έχουν μεγαλύτερο ρόλο στην είσπραξη του ΦΠΑ.

²⁵ Έγγρ. ST 7071/23.

²⁶ Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με τίτλο «Ο ΦΠΑ στην ψηφιακή εποχή», έγγρ. ECO/606, <https://webapi2016.eesc.europa.eu/v1/documents/EESC-2022-06315-00-00-AC-TRA-EN.docx/content>

²⁷ Νομοθετικό ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 22ας Νοεμβρίου 2023, σχετικά με την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/EK όσον αφορά τους κανόνες ΦΠΑ για την ψηφιακή εποχή, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0421_EL.pdf; νομοθετικό ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 22ας Νοεμβρίου 2023, σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 904/2010 όσον αφορά τις απαιτούμενες ρυθμίσεις διοικητικής συνεργασίας στον τομέα του ΦΠΑ για την ψηφιακή εποχή, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0422_EL.pdf.

44. Η ισπανική Προεδρία και η βελγική Προεδρία συνέχισαν τις εργασίες με βάση τους προσανατολισμούς του Συμβουλίου:

- α) Όσον αφορά τις απαιτήσεις ψηφιακής υποβολής στοιχείων και την ηλεκτρονική τιμολόγηση, η πρόταση της Επιτροπής συμπληρώθηκε με ένα πλαίσιο σε εθνικό επίπεδο για τη διασφάλιση της ποιότητας των δεδομένων που περιλαμβάνονται στα ηλεκτρονικά τιμολόγια, με ευελιξία όσον αφορά τη θέση σε λειτουργία του εν λόγω πλαισίου. Δόθηκε επίσης στα κράτη μέλη η δυνατότητα να εξαιρέσουν τους πελάτες από την υποβολή στοιχείων. Η προθεσμία για την εφαρμογή του ενδοενοσιακού συστήματος ηλεκτρονικής τιμολόγησης και ψηφιακής υποβολής στοιχείων αναβλήθηκε για δύομισι έτη (Ιούλιος 2030), δεδομένου ότι θα απαιτηθούν σημαντικές επενδύσεις ΤΠ. Στα κράτη μέλη που έχουν ήδη εγχώρια υποχρέωση υποβολής στοιχείων βάσει πράξεων δόθηκε επιπλέον χρόνος για να συμμορφωθούν με τις διατάξεις για την εγχώρια ηλεκτρονική τιμολόγηση και υποβολή στοιχείων.
- β) Όσον αφορά τις διατάξεις για την οικονομία πλατφορμών, ο ορισμός των υπηρεσιών βραχυχρόνιας μίσθωσης ακινήτων προσαρμόστηκε, ώστε να επιτρέψει στα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν τις εθνικές ιδιαιτερότητες στη φορολόγηση του τομέα των καταλυμάτων μέσω του εθνικού δικαίου, αφού δεν αντιμετωπίζουν όλα τα κράτη μέλη τη στρέβλωση του ανταγωνισμού μεταξύ των πλατφορμών και του ξενοδοχειακού τομέα. Στο πλαίσιο αυτό, δόθηκε στα κράτη μέλη η δυνατότητα να εμποδίζουν την εφαρμογή του καθεστώτος του θεωρούμενου προμηθευτή σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ).
- γ) Όσον αφορά την ενιαία εγγραφή στα μητρώα ΦΠΑ, το Συμβούλιο δεν διατήρησε όλα τα νέα στοιχεία που πρότεινε η Επιτροπή. Δεν υποστηρίχθηκε η επέκταση της διάταξης για τον «θεωρούμενο προμηθευτή» (όπου υπεύθυνες για την είσπραξη του ΦΠΑ καθίστανται οι πλατφόρμες που διευκολύνουν τις συναλλαγές, αντί των υποκείμενων προμηθευτών) σε όλα τα αγαθά που παρέχονται μέσω πλατφορμών, καθώς και για τις μεταφορές ιδίων αγαθών. Επιπλέον, οι αντιπροσωπίες δεν συμφώνησαν με τις αλλαγές στο καθεστώς του περιθωρίου κέρδους για τα αντικείμενα καλλιτεχνικής και αρχαιολογικής αξίας. Ακόμα, κυρίως λόγω των αναμενόμενων προβλημάτων επιβολής, οι αντιπροσωπίες δεν συμφώνησαν να καταστεί υποχρεωτική η μονοαπευθυντική θυρίδα εισαγωγών. Μια εναλλακτική λύση για την παροχή κινήτρων για τη χρήση της μονοαπευθυντικής θυρίδας εισαγωγών πρέπει να εξεταστεί στο πλαίσιο των πτυχών της μεταρρύθμισης του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα που αφορούν τον ΦΠΑ, η οποία βρίσκεται επί του παρόντος υπό συζήτηση στο Συμβούλιο.

45. Υπό τη βελγική Προεδρία, πραγματοποιήθηκαν πέντε συνεδριάσεις της Ομάδας «Φορολογικά θέματα» και μία συνεδρίαση της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου στο πλαίσιο της προετοιμασίας της συνόδου του Συμβουλίου (ECOFIN) της 14ης Μαΐου 2024. Κατά τη συνεδρίαση αυτή, μία αντιπροσωπία δεν μπόρεσε να συμφωνήσει με τα συμβιβαστικά κείμενα που υπέβαλε η Προεδρία προς συμφωνία, καθώς είχε αντιρρήσεις για τα μέρη της πρότασης που σχετίζονται με την οικονομία πλατφορμών.
46. Κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου ECOFIN της 21ης Ιουνίου, ένα αναθεωρημένο συμβιβαστικό κείμενο σχετικά με το σχέδιο τροποποιητικής οδηγίας επίσης δεν κατάφερε να συγκεντρώσει την υποστήριξη όλων των αντιπροσωπιών.

β) Αναθεώρηση της οδηγίας για τη φορολόγηση της ενέργειας (ΟΦΕ)

47. Στις 14 Ιουλίου 2021 η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με την αναδιάρθρωση του ενωσιακού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας (αναδιατύπωση)²⁸ (στο εξής: πρόταση ΟΦΕ).
48. Η πρόταση ΟΦΕ αποτελεί μέρος της δέσμης Fit for 55²⁹, η οποία αποσκοπεί στην υλοποίηση των φιλόδοξων στόχων της ΕΕ για μείωση των εκπομπών κατά τουλάχιστον 55 % έως το 2030, σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990, και για επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Η δέσμη αποτελείται από μια σειρά αλληλένδετων προτάσεων που έχουν όλες τον ίδιο στόχο, και συγκεκριμένα την εξασφάλιση δίκαιης, ανταγωνιστικής και πράσινης μετάβασης έως το 2030 και μετέπειτα.
49. Η πρόταση ΟΦΕ επιδιώκει τους ακόλουθους στόχους:
- α) παροχή προσαρμοσμένου πλαισίου που συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το 2030 και της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Το πλαίσιο αυτό συνεπάγεται ευθυγράμμιση της φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας με τις πολιτικές της ΕΕ για την ενέργεια, το περιβάλλον και το κλίμα, άρα και συμβολή στις προσπάθειες της ΕΕ για μείωση των εκπομπών·
 - β) παροχή πλαισίου που διαφυλάσσει και βελτιώνει την εσωτερική αγορά της ΕΕ, με την επικαιροποίηση του πεδίου των ενεργειακών προϊόντων και της διάρθρωσης των συντελεστών και με τον εξορθολογισμό της χρήσης φορολογικών απαλλαγών και μειώσεων από τα κράτη μέλη· και
 - γ) διατήρηση της ικανότητας δημιουργίας εσόδων για τους προϋπολογισμούς των κρατών μελών.

²⁸ Έγγρ. ST 10872/21.

²⁹ Έγγρ. ST 10849/21.

50. Στις 17 Ιουνίου 2022 το Συμβούλιο (ECOFIN) έλαβε υπό σημείωση την έκθεση προόδου της Προεδρίας σχετικά με την πρόταση ΟΦΕ³⁰. Στις 6 Δεκεμβρίου 2022 το Συμβούλιο (ECOFIN) διεξήγαγε συζήτηση προσανατολισμού³¹ σχετικά με την πρόταση ΟΦΕ και παρέσχε πολιτική καθοδήγηση σχετικά με την πορεία που πρέπει να ακολουθηθεί. Σε γενικές γραμμές, οι υπουργοί υποστήριξαν την πιο ευέλικτη προσέγγιση της Προεδρίας και ζήτησαν να εξευρεθούν λύσεις σε εκκρεμή ζητήματα. Η τεχνική ανάλυση συνεχίστηκε, λαμβανομένης υπόψη της πολιτικής καθοδήγησης.
51. Με βάση την πρόοδο που σημείωσαν οι προηγούμενες Προεδρίες, η βελγική Προεδρία συνέχισε τις εργασίες για την αναθεώρηση της ΟΦΕ. Ο φάκελος αναλύθηκε στην Ομάδα «Φορολογικά θέματα» στις 29 Φεβρουαρίου, στις 13 Μαρτίου και στις 25 Απριλίου. Επιπλέον πραγματοποιήθηκε ανταλλαγή απόψεων κατά τη συνεδρίαση της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου στις 26 Μαρτίου. Η Προεδρία συνέταξε πλήρη συμβιβαστικά κείμενα τρεις φορές και υπέβαλε επίσης μερικά συμβιβαστικά κείμενα με πιθανές εναλλακτικές διατυπώσεις ορισμένων άρθρων.
52. Αναλύθηκαν τα εκκρεμή ζητήματα και δόθηκε έμφαση στα ακόλουθα θέματα: φορολογία των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας που χρησιμοποιούνται στους τομείς της αεροπορίας και της ναυτιλίας, τιμαριθμική αναπροσαρμογή των ελάχιστων επιπέδων φορολογίας, φρένο έκτακτης ανάγκης σε περίπτωση έκτακτων αυξήσεων των τιμών της ενέργειας, βιομάζα. Ορισμένες αντιπροσωπίες έθεσαν εκ νέου ορισμένα ζητήματα, όπως η φορολόγηση των μεικτών προϊόντων, η διαφοροποίηση μεταξύ εμπορικής και μη εμπορικής χρήσης ενεργειακών προϊόντων που χρησιμοποιούνται ως προωθητικά και η φορολόγηση των αποβλήτων. Κατόπιν αιτήματος των αντιπροσωπιών, το συμβιβαστικό κείμενο της Προεδρίας συμπεριέλαβε παρατεταμένες μεταβατικές περιόδους και τη δυνατότητα των κρατών μελών να παρέχουν πλήρεις ή μερικές εξαιρέσεις για ορισμένους τομείς και υπηρεσίες. Με το πλέον πρόσφατο συμβιβαστικό κείμενο, η Προεδρία έκρινε ότι κατέβαλε κάθε δυνατή προσπάθεια για να εξευρεθεί λεπτή ισορροπία μεταξύ των διαφορετικών απόψεων και να διασκεδαστούν οι εναπομείνουσες ανησυχίες. Περαιτέρω τροποποιήσεις κατόπιν αιτήματος ορισμένων αντιπροσωπιών θα είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση της υποστήριξης ορισμένων άλλων αντιπροσωπιών.

³⁰ Έγγρ. ST 9874/22.

³¹ Έγγρ. ST 14736/22.

53. Επομένως η Προεδρία κάλεσε τις αντιπροσωπίες να εξετάσουν το συμβιβαστικό κείμενο ως δέσμη και να επιδείξουν ευελιξία. Η Προεδρία πρότεινε να προγραμματίσει πρόσθετες συνεδριάσεις για να επιφέρει μικροβελτιώσεις στο κείμενο, εάν γινόταν ευμενώς δεκτό από τις αντιπροσωπίες, προτού το θέσει σε πολιτικό επίπεδο. Ωστόσο, με βάση τις συζητήσεις κατά τη συνεδρίαση της Ομάδας «Φορολογικά θέματα» τον Απρίλιο, η Προεδρία σημείωσε ότι εξακολουθούν να υπάρχουν ουσιαστικές διαφορές μεταξύ των θέσεων των αντιπροσωπιών και ότι το συμβιβαστικό κείμενο που υπέβαλε δεν έγινε ευμενώς δεκτό από αυτές.
54. Η Προεδρία κατόρθωσε να σημειώσει σημαντική πρόοδο, ωστόσο απαιτούνται περαιτέρω εργασίες προκειμένου να επιτευχθεί συμβιβαστικό κείμενο αποδεκτό από όλες τις αντιπροσωπίες.

3) Διοικητική συνεργασία στον τομέα της φορολογίας

α) Αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών φορολογικού ενδιαφέροντος με δικαιοδοσίες εκτός ΕΕ

55. Η βελγική Προεδρία προώθησε τις εργασίες όσον αφορά την εφαρμογή των κανόνων για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (ιδίως του ΓΚΠΔ) στην αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών (στο εξής: ΑΑΠ) με δικαιοδοσίες εκτός ΕΕ. Οι εργασίες αυτές αξιοποίησαν τις συζητήσεις που είχαν πραγματοποιηθεί για τα θέματα αυτά κατά τις προηγούμενες προεδρίες³².
56. Μολονότι τα ζητήματα αυτά εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, κρίνεται χρήσιμο στο παρόν στάδιο να συνεχιστούν οι συντονισμένες εργασίες στον τομέα αυτό. Ως εκ τούτου, αναμένεται ότι τα ζητήματα αυτά θα εξετάζονται τακτικά από την Ομάδα «Φορολογικά θέματα», ανάλογα με τις ανάγκες.

³² Βλ. έγγρ. ST 10710/23 σημεία 31-32, έγγρ. ST 15506/22 σημεία 46-48· έγγρ. ST 9970/21 σημεία 81-82· έγγρ. ST 14651/21 σημεία 50-59.

β) Συμφωνίες της ΕΕ με την Ανδόρα, το Λιχτενστάιν, το Μονακό, τον Άγιο Μαρίνο και την Ελβετία

57. Μετά τις σχετικές συζητήσεις στην Ομάδα «Φορολογικά θέματα» (Υψηλού Επιπέδου) που ξεκίνησαν το 2023³³, στις 17 Ιανουαρίου 2024 η Επιτροπή υπέβαλε στο Συμβούλιο σύσταση για απόφαση του Συμβουλίου με την οποία εξουσιοδοτείται η Επιτροπή να αρχίσει διαπραγματεύσεις για την τροποποίηση των πέντε συμφωνιών σχετικά με την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών περί χρηματοοικονομικών λογαριασμών με σκοπό τη βελτίωση της διεθνούς φορολογικής συμμόρφωσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, αντίστοιχα, της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν, του Πριγκιπάτου της Ανδόρας, του Πριγκιπάτου του Μονακό και της Δημοκρατίας του Αγίου Μαρίνου³⁴.
58. Στόχος των προβλεπόμενων διαπραγματεύσεων για την τροποποίηση των πέντε αυτών συμφωνιών είναι ο εξής:
- α) να εξασφαλίσουν ότι, από την 1η Ιανουαρίου 2026, η αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών περί χρηματοοικονομικών λογαριασμών μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ και των πέντε τρίτων χωρών στο πλαίσιο των πέντε αντίστοιχων συμφωνιών της ΕΕ ευθυγραμμίζεται και εξακολουθεί να πραγματοποιείται σύμφωνα με το επικαιροποιημένο Κοινό Πρότυπο Αναφοράς (ΚΠΑ) που αναπτύχθηκε από τον ΟΟΣΑ. Η εφαρμογή του επικαιροποιημένου ΚΠΑ εντός της ΕΕ έχει συμπεριληφθεί στην οδηγία 2023/2226 (ΟΔΣ8),
- β) να επικαιροποιήσουν τις νομικές παραπομπές στην οδηγία 95/46/ΕΚ με παραπομπές στον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 (ΓΚΠΔ), κατά περίπτωση.

³³ Έγγρ. ST 16411/23, σ. 17-18.

³⁴ Έγγρ. ST 5598/24 + ADD 1.

59. Μετά τη συνεδρίαση της Ομάδας «Φορολογικά θέματα» (Υψηλού Επιπέδου) στις 7 Φεβρουαρίου 2024 και τη συνεδρίαση της Ομάδας «Φορολογικά θέματα» (Άμεση φορολογία) στις 7 Μαρτίου 2024, καθώς και τις επακόλουθες διαβουλεύσεις, όλες οι αντιπροσωπίες μπορούν να υποστηρίξουν το συμβιβαστικό κείμενο του σχεδίου απόφασης του Συμβουλίου και το συμβιβαστικό κείμενο των οδηγιών διαπραγμάτευσης. Έπειτα από τις συζητήσεις στο Συμβούλιο, τόσο η απόφαση του Συμβουλίου όσο και οι οδηγίες διαπραγμάτευσης τροποποιήθηκαν σε σύγκριση με τη σύσταση της Επιτροπής. Πρώτον, στην απόφαση του Συμβουλίου περιλαμβάνονται πλέον σαφώς τα εξής: 1) προστίθεται ουσιαστική νομική βάση (άρθρο 115 ΣΛΕΕ), προκειμένου να συνάδει με τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ· 2) οι οδηγίες διαπραγμάτευσης θα αναθεωρηθούν και θα εξειδικευθούν περαιτέρω, όπως ενδείκνυται, ανάλογα με την εξέλιξη των διαπραγματεύσεων· 3) οι διαπραγματεύσεις διεξάγονται σε στενή διαβούλευση με την Ομάδα «Φορολογικά θέματα», η οποία ορίζεται ως η ειδική επιτροπή κατά την έννοια του άρθρου 218 παράγραφος 4 της ΣΛΕΕ· 4) η Επιτροπή θα υποβάλλει εκθέσεις στην ειδική επιτροπή και θα τη συμβουλευέται τακτικά. Όποτε της ζητηθεί από το Συμβούλιο, η Επιτροπή θα υποβάλει στο Συμβούλιο, και εγγράφως, έκθεση σχετικά με τη διεξαγωγή και την έκβαση των διαπραγματεύσεων. Δεύτερον, στις οδηγίες διαπραγμάτευσης γίνεται αναφορά σε τροποποίηση της συμφωνίας με την Ελβετία όσον αφορά τη συνδρομή στην είσπραξη άμεσων και έμμεσων φόρων.
60. Στις 21 Μαΐου 2024 το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση του Συμβουλίου με την οποία εγκρίνεται η έναρξη διαπραγματεύσεων για την τροποποίηση των συμφωνιών σχετικά με την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών περί χρηματοοικονομικών λογαριασμών με σκοπό τη βελτίωση της διεθνούς φορολογικής συμμόρφωσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν, του Πριγκιπάτου της Ανδόρας, του Πριγκιπάτου του Μονακό και της Δημοκρατίας του Αγίου Μαρίνου, αντίστοιχα³⁵, και κατέληξε σε συμφωνία επί των οδηγιών διαπραγμάτευσης³⁶.

³⁵ Έγγρ. ST 9543/24, ST 9245/24.

³⁶ Έγγρ. ST 9245/24 ADD 1.

γ) Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Βασιλείου της Νορβηγίας σχετικά με τη διοικητική συνεργασία, την καταπολέμηση της απάτης και την είσπραξη απαιτήσεων στον τομέα του ΦΠΑ

61. Τον Οκτώβριο του 2023 η Επιτροπή ενημέρωσε τις αντιπροσωπίες σχετικά με τις διαπραγματεύσεις με τις αρχές της Νορβηγίας για την τροποποίηση της συμφωνίας σχετικά με τη διοικητική συνεργασία, την καταπολέμηση της απάτης και την είσπραξη απαιτήσεων στον τομέα του ΦΠΑ, και ζήτησε τη γνώμη τους σχετικά με τα σχέδια τροποποιήσεων της συμφωνίας.
62. Δεδομένου ότι μια πολύ ευρεία πλειοψηφία των αντιπροσωπιών ήταν σε θέση να συμφωνήσει με τα σχέδια τροποποιήσεων, η Προεδρία κατέληξε ότι το επόμενο βήμα ήταν η αναμονή για τις προτάσεις της Επιτροπής για την υπογραφή και τη σύναψη της συμφωνίας βάσει του άρθρου 218 ΣΛΕΕ.
63. Στις 24 Νοεμβρίου 2023 η Επιτροπή εξέδωσε τις προτάσεις της. Καθώς δεν διατυπώθηκαν αντιρρήσεις εκ μέρους των αντιπροσωπιών κατά τη γραπτή διαβούλευση, η απόφαση του Συμβουλίου για την υπογραφή της συμφωνίας εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 20 Φεβρουαρίου και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 28 Φεβρουαρίου 2024.
64. Στις 10 Απριλίου 2024 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο γνωμοδότησε σχετικά με τη σύναψη της συμφωνίας, ανοίγοντας τον δρόμο για τη σύναψη της συμφωνίας από το Συμβούλιο.

δ) Πρόγραμμα Fiscalis για τη συνεργασία στον τομέα της φορολογίας

65. Στόχος του προγράμματος Fiscalis είναι να στηρίξει τις φορολογικές αρχές προκειμένου να ενισχυθεί η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, να καλλιεργηθεί η ανταγωνιστικότητα, να καταπολεμηθούν η φορολογική απάτη, η φοροδιαφυγή και η φοροαποφυγή, και να βελτιωθεί η είσπραξη των φόρων. Τον Ιούνιο του 2024 η Επιτροπή ενημέρωσε την Ομάδα Υψηλού Επιπέδου σχετικά με την ετήσια έκθεση προόδου του προγράμματος Fiscalis για το 2023³⁷.

³⁷ Έγγρ. ST 9294/24.

Γ. ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (μη νομοθετικές δραστηριότητες)

Στον τομέα του συντονισμού της φορολογικής πολιτικής (εκτός του πεδίου εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας στον φορολογικό τομέα) έχει επιτελεστεί σημαντικό έργο, το οποίο εκτίθεται κατωτέρω.

1) Ομάδα «Κώδικας δεοντολογίας» (Φορολογία των επιχειρήσεων)

66. Η Ομάδα «Κώδικας δεοντολογίας» συνεδρίασε στις 7 Φεβρουαρίου και στις 10 Ιουνίου 2024, και οι συνεδριάσεις της υποομάδας πραγματοποιήθηκαν στις 19 Ιανουαρίου, την 1η Μαρτίου, στις 24 Απριλίου και στις 23 Μαΐου 2024.
67. Η εξαμηνιαία αναθεώρηση του ενωσιακού καταλόγου μη συνεργάσιμων περιοχών φορολογικής δικαιοδοσίας εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 20 Φεβρουαρίου 2024 και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 26 Φεβρουαρίου 2024³⁸.
68. Εκτενέστερη έκθεση περιλαμβάνεται στην ειδική εξαμηνιαία έκθεση της Ομάδας «Κώδικας δεοντολογίας»³⁹.

2) Ψήφισμα των Ηνωμένων Εθνών για την προώθηση αποτελεσματικής διεθνούς φορολογικής συνεργασίας χωρίς αποκλεισμούς στα Ηνωμένα Έθνη

69. Στις 30 Δεκεμβρίου 2022 η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών εξέδωσε ψήφισμα για την προώθηση αποτελεσματικής διεθνούς φορολογικής συνεργασίας χωρίς αποκλεισμούς (ψήφισμα 77/244). Με το ψήφισμα αυτό, τα μέλη του ΟΗΕ ζητούν από τον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ (ΓΓΗΕ) να εκπονήσει έκθεση (την οποία η Γενική Συνέλευση συζήτησε κατά την 78η σύνοδό της τον Σεπτέμβριο του 2023) για την ανάλυση όλων των σχετικών διεθνών νομικών πράξεων, άλλων εγγράφων και συστάσεων που αφορούν τη διεθνή φορολογική συνεργασία, λαμβάνοντας πλήρως υπόψη τις υφιστάμενες διεθνείς και πολυμερείς ρυθμίσεις. Για τον σκοπό αυτό, ο Γενικός Γραμματέας ξεκίνησε δημόσια διαβούλευση τον Φεβρουάριο του 2023.

³⁸ EE C, 2024/1804, 26.2.2024, σ.1.

³⁹ Έγγρ. ST 11151/24.

70. Στις 8 Μαρτίου 2023, μετά τη συνεδρίαση των Συμβούλων/Ακολούθων για φορολογικά θέματα, τα κράτη μέλη υποστήριξαν την υποβολή εισήγησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της, βάσει πρότασης της Επιτροπής. Σε συνέχεια της εν λόγω υποστήριξης, διανεμήθηκε και εγκρίθηκε από την Ομάδα Υψηλού Επιπέδου σχέδιο εισήγησης μέσω άτυπης σιωπηρής διαδικασίας στις 15 Μαρτίου 2023. Στη συνέχεια, η εισήγηση υπεγράφη από τον πρόεδρο της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου και υποβλήθηκε στη Γραμματεία του ΟΗΕ από κοινού από τις αντιπροσωπίες της ΕΕ και της Σουηδίας⁴⁰.
71. Κατά τη συζήτηση στην Ομάδα Υψηλού Επιπέδου στις 25 Απριλίου 2023, οι αντιπροσωπίες δήλωσαν ότι υποστηρίζουν την ιδέα τα κράτη μέλη της ΕΕ να συντονίζουν, κατά περίπτωση, τις θέσεις σχετικά με τη διεθνή φορολογική συνεργασία που προορίζονται για τα Ηνωμένα Έθνη, αποφεύγοντας παράλληλα την αλληλοεπικάλυψη των εργασιών. Ανατέθηκε στην Ομάδα Υψηλού Επιπέδου να συνεχίσει να παρακολουθεί τις εξελίξεις.
72. Η έκθεση του ΓΓΗΕ για την προώθηση μιας αποτελεσματικής διεθνούς φορολογικής συνεργασίας χωρίς αποκλεισμούς δημοσιεύθηκε στις 8 Αυγούστου 2023⁴¹. Η έκθεση περιέχει ανάλυση των υφιστάμενων ρυθμίσεων στο πεδίο της διεθνούς φορολογικής συνεργασίας και μελετά μια σειρά επιλογών για την ενίσχυση της διεθνούς φορολογικής συνεργασίας, με έμφαση στη συμμετοχικότητα.
73. Στις 15 Σεπτεμβρίου 2023 οι Σύμβουλοι/Ακόλουθοι για φορολογικά θέματα εξέτασαν σχέδιο θέσης εξ ονόματος της ΕΕ και των κρατών μελών της σχετικά με τη φορολογική συνεργασία στα Ηνωμένα Έθνη, όπου αποτυπώνονται τα συμπεράσματα της έκθεσης. Η θέση εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 28 Σεπτεμβρίου 2023⁴².
74. Στις 22 Νοεμβρίου 2023 η Δεύτερη Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών ενέκρινε με πλειοψηφία αναθεωρημένο σχέδιο ψηφίσματος της Αφρικανικής Ομάδας με τίτλο «Promotion of inclusive and effective international tax cooperation at the United Nations» (Προώθηση αποτελεσματικής διεθνούς φορολογικής συνεργασίας χωρίς αποκλεισμούς στα Ηνωμένα Έθνη) (A/C.2/78/L.18/Rev.1). Το ψήφισμα επέλεξε την επιλογή 2 της έκθεσης του ΓΓΗΕ, με την οποία αποφασίζεται, μεταξύ άλλων, η σύσταση ανοικτής ad hoc διακυβερνητικής επιτροπής υπό την ηγεσία των κρατών μελών με σκοπό τη σύνταξη της εντολής για τη σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τη διεθνή συνεργασία σε φορολογικά θέματα.

⁴⁰ Έγγρ. ST 7564/23.

⁴¹ <https://financing.desa.un.org/document/promotion-inclusive-and-effective-international-tax-cooperation-united-nations-a78235>

⁴² Έγγρ. ST 12967/23.

75. Η Προεδρία και η Επιτροπή ενημέρωσαν την Ομάδα Υψηλού Επιπέδου, κατά τη συνεδρίασή της στις 23 Νοεμβρίου 2023, σχετικά με την πρόοδο των διαπραγματεύσεων στη Δεύτερη Επιτροπή της Γενικής Συνέλευσης κατά την εβδομηκοστή όγδοη σύνοδό της. Σε συνέχεια της σύστασης της Δεύτερης Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών, στις 22 Δεκεμβρίου 2023 η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ ενέκρινε με πλειοψηφία το ψήφισμα 78/230 σχετικά με την «Προώθηση αποτελεσματικής διεθνούς φορολογικής συνεργασίας χωρίς αποκλεισμούς στα Ηνωμένα Έθνη».
76. Κατά τη συνεδρίαση της Ομάδας «Φορολογικά θέματα» στις 26 Ιανουαρίου 2024, οι αντιπροσωπίες προέβησαν σε μια πρώτη ανταλλαγή απόψεων για τον ρόλο της ΕΕ και των κρατών μελών της [...] στις εργασίες που ξεκίνησαν με το ψήφισμα 78/230 της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με την «Προώθηση αποτελεσματικής διεθνούς φορολογικής συνεργασίας χωρίς αποκλεισμούς στα Ηνωμένα Έθνη».
77. Κατά τη συνεδρίαση της 7ης Φεβρουαρίου, η βελγική Προεδρία ενημέρωσε την Ομάδα Υψηλού Επιπέδου σχετικά με την πορεία των εργασιών στα Ηνωμένα Έθνη και οι αντιπροσωπίες συζήτησαν πιθανή κοινή θέση (της Ένωσης και των κρατών μελών της) για τις προσεχείς εργασίες της ad hoc επιτροπής. Κατά τη συνεδρίαση αυτή, οι αντιπροσωπίες συμφώνησαν επί τριών κοινών μηνυμάτων ως γενικών κατευθυντήριων αρχών για εποικοδομητική συνεργασία κατά την πρώτη οργανωτική σύνοδο στη Νέα Υόρκη από τις 20 έως τις 22 Φεβρουαρίου.
78. Μετά την εν λόγω σύνοδο και το αίτημα του προέδρου της ad hoc επιτροπής να παρασχεθούν γραπτές εισηγήσεις σχετικά με το σχέδιο εντολής έως τις 15 Μαρτίου, η Προεδρία διοργάνωσε συνεδρίαση των Ακολούθων για φορολογικά θέματα στις 11 Μαρτίου, προκειμένου να συζητηθεί και να χαραχθεί στρατηγική ενόψει των επικείμενων διαπραγματεύσεων. Με βάση τις παρατηρήσεις που απέστειλαν οι αντιπροσωπίες, η Προεδρία εκπόνησε σχέδιο εισαγωγικού κειμένου στο οποίο περιγράφονται οι αρχές και μια εργαλειοθήκη με πιθανά θέματα για την καθοδήγηση των εισηγήσεων που πρέπει να υποβληθούν στη Γραμματεία των Ηνωμένων Εθνών. Στη συνέχεια, αρκετά κράτη μέλη χρησιμοποίησαν αυτό το εισαγωγικό κείμενο στις γραπτές εισηγήσεις τους, ενώ ορισμένα κράτη μέλη υπέβαλαν προτάσεις για θέματα ουσίας που θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν στο σχέδιο εντολής.

79. Κατά τη συνεδρίαση της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου στις 26 Μαρτίου 2024, οι αντιπροσωπίες ανέθεσαν στους Ακολούθους για φορολογικά θέματα να συνεχίσουν τις συζητήσεις για πιθανή κοινή θέση (της ΕΕ και των κρατών μελών της) πριν από την πρώτη ουσιαστική σύνοδο της ad hoc επιτροπής στη Νέα Υόρκη από τις 26 Απριλίου έως τις 8 Μαΐου 2024.
80. Στις 12 Απριλίου 2024 οι Ακόλουθοι για φορολογικά θέματα εξέτασαν σχέδιο θέσης εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της για την πρώτη ουσιαστική σύνοδο της ad hoc επιτροπής (Νέα Υόρκη, 26 Απριλίου – 8 Μαΐου 2024), με βάση πρόταση της Προεδρίας.
81. Στις 25 Απριλίου 2024 το Συμβούλιο ενέκρινε τη θέση [...] εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της που ισχύει για την πρώτη ουσιαστική σύνοδο της ad hoc επιτροπής⁴³.
82. Η συμφωνηθείσα θέση υποβλήθηκε από την αντιπροσωπία της ΕΕ στα Ηνωμένα Έθνη, εξ ονόματος της ΕΕ και των κρατών μελών της, και από το Βέλγιο ως κράτος μέλος που ασκεί την Προεδρία του Συμβουλίου, εξ ονόματος των κρατών μελών της ΕΕ, κατά την έναρξη της πρώτης ουσιαστικής συνόδου της ad hoc επιτροπής στις 26 Απριλίου 2024. Η κοινή θέση υποστηρίχθηκε και συμπληρώθηκε από άλλα κράτη μέλη που συμμετείχαν στη σύνοδο. Κατά τη διάρκεια της συνόδου, η βελγική Προεδρία, η αντιπροσωπία της ΕΕ και οι υπηρεσίες της Επιτροπής συνεργάστηκαν στενά για τη διεξαγωγή τακτικών συνεδριάσεων ανταλλαγής πληροφοριών και συντονισμού σε επίπεδο ΕΕ. Επιτράπηκε επίσης η εξ αποστάσεως συμμετοχή των αντιπροσωπιών από τις πρωτεύουσες και των Συμβούλων/Ακολούθων σε φορολογικά θέματα με έδρα τις Βρυξέλλες. Οι συνεδριάσεις αυτές πραγματοποιήθηκαν εναλλάξ με τις συνεδριάσεις της Ομάδας Δυτικοευρωπαϊκών και Άλλων Κρατών (WEOG), περιφερειακής ομάδας των Ηνωμένων Εθνών, μετά τις οποίες όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ ενημερώθηκαν σχετικά με τις τελευταίες συζητήσεις. Πραγματοποιήθηκαν επίσης δραστηριότητες ενημέρωσης σε τρίτες χώρες, καθώς και συναντήσεις με σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς, συμπεριλαμβανομένων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, όπως συζητήθηκε επί τόπου.
83. Στις 11 Ιουνίου 2024 η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου ενημερώθηκε σχετικά με τα αποτελέσματα της ad hoc επιτροπής και τη μελλοντική πορεία των διαπραγματεύσεων του ΟΗΕ. Η Προεδρία ενημέρωσε σχετικά το Συμβούλιο ECOFIN του Ιουνίου.

⁴³ Έγγρ. ST 9129/24 REV 1.

3) Επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας

84. Στο πλαίσιο της επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας με τη συμμετοχή της Λευκορωσίας, η Ομάδα «Φορολογικά θέματα» του Συμβουλίου εξέτασε ορισμένα μέτρα που θα μπορούσαν να επιδιώξουν τα κράτη μέλη για να στηρίξουν την εφαρμογή των περιοριστικών μέτρων της ΕΕ (σε σχέση με τη Ρωσία και τη Λευκορωσία) και να αποτρέψουν την καταστρατήγησή τους, με τη χρήση μέσων φορολογικής συνεργασίας.
85. Πρώτον, τα κράτη μέλη αποφάσισαν ότι επιβάλλεται να διακόψουν όλες τις ανταλλαγές πληροφοριών για φορολογικούς σκοπούς με τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Λευκορωσία. Δεύτερον, τα κράτη μέλη της ΕΕ εξέτασαν ορισμένα μέτρα με στόχο να ενισχυθεί η χρήση της διοικητικής συνεργασίας και άλλων μέσων στον τομέα της φορολογίας στο πλαίσιο της επιβολής των περιοριστικών μέτρων.
86. Τούτων δοθέντων, η Ομάδα «Φορολογικά θέματα» θα εξακολουθήσει να εξετάζει τις περαιτέρω εξελίξεις όσον αφορά τα εν λόγω μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών που διεξάγονται στο πλαίσιο της προσωρινής πλατφόρμας που δημιούργησε η Επιτροπή στις 3 Ιουνίου 2022, στο πλαίσιο υποομάδας για την επιβολή της φορολογίας εντός της ειδικής ομάδας «Δέσμευση και κατάσχεση».
87. Κατά τη συνεδρίαση της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου στις 11 Ιουνίου 2024, οι αντιπροσωπίες έλαβαν υπό σημείωση την ενημέρωση που παρέσχε η Επιτροπή σχετικά με τις εργασίες της εν λόγω υποομάδας.

4) Διεθνείς εξελίξεις

88. Η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου ενημερωνόταν τακτικά για τις σχετικές διεθνείς εξελίξεις στον τομέα της φορολογικής πολιτικής. Ειδικότερα, οι αντιπροσωπίες ενημερώνονταν τακτικά σχετικά με τις εν εξελίξει εργασίες και την πορεία των εργασιών στο πλαίσιο χωρίς αποκλεισμούς των ΟΟΣΑ/G20 για την BEPS, καθώς και σχετικά με τις πτυχές της φορολογικής πολιτικής που καλύπτονταν από τις συνεδριάσεις των υπουργών Οικονομικών και των διοικητών κεντρικών τραπεζών της G20. Οι αντιπροσωπίες ενημερώθηκαν επίσης για τα θέματα που συζητήθηκαν στο διεθνές συμπόσιο της G20 για τη φορολογία, που πραγματοποιήθηκε στην Μπραζίλια στις 21-23 Μαΐου 2024.

89. Ζητήματα που σχετίζονται με τον αμερικανικό νόμο περί φορολογικής συμμόρφωσης ξένων λογαριασμών (FATCA) τίθεντο τακτικά υπόψη των αντιπροσωπιών κατά τις συνεδριάσεις της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου. Όσον αφορά το ζήτημα των «Αμερικανών λόγω συγκυριών», στα τέλη του 2022, η Υπηρεσία Εσωτερικών Εσόδων των ΗΠΑ (IRS) εξέδωσε ανακοίνωση για την προσωρινή χαλάρωση των κανόνων σχετικά με τον χαρακτηρισμό ως «μη συμμορφούμενου» λόγω ελλειπόντων ΑΦΜ για τα έτη 2022, 2023 και 2024. Τον Ιανουάριο του 2023 η εξέλιξη αυτή τέθηκε υπόψη της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου. Τον Απρίλιο του 2023 τα μέλη της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου υπογράμμισαν ότι απαιτείται μια μόνιμη και ευρύτερη λύση ώστε να αποφεύγεται το ενδεχόμενο χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στην ΕΕ να χαρακτηρίζονται «μη συμμορφούμενα» λόγω ελλειπόντων ΑΦΜ σε περιπτώσεις στις οποίες το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα αδυνατεί να συγκεντρώσει τους ΑΦΜ. Τον Ιούλιο του 2023, στο πλαίσιο της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου, οι αντιπροσωπίες πρότειναν να σταλεί επιστολή στις ΗΠΑ με την οποία να ζητείται από τις ΗΠΑ να παράσχουν μια πιο μόνιμη λύση με ευρύτερο πεδίο εφαρμογής το συντομότερο δυνατόν. Πράγματι, τον Σεπτέμβριο του 2023 απεστάλη επιστολή στις ΗΠΑ εξ ονόματος της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου. Τον Μάρτιο του 2024 η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου ενημερώθηκε σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις όσον αφορά τον FATCA. Τον Ιούνιο του 2024 η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου ενημερώθηκε σχετικά με την εποικοδομητική συνάντηση μεταξύ της βελγικής Προεδρίας και του Υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ στις 22 Μαΐου 2024.

5) **Φορολογικές διατάξεις σε μη φορολογικούς τομείς (TINTA)**

90. Στις 19 Νοεμβρίου 2013 η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου συμφώνησε ότι οι φορολογικές διατάξεις σε μη φορολογικούς φακέλους οι οποίες οδηγούν σε οποιαδήποτε αλλαγή της φορολογικής νομοθεσίας ή των διοικητικών πρακτικών των κρατών μελών ή έχουν άλλες συνέπειες στη φορολογία, θα πρέπει να υπάγονται σε «άτυπο μηχανισμό έγκαιρης προειδοποίησης». Η συστηματική προσέγγιση της υποβολής τέτοιων περιπτώσεων στους εμπειρογνώμονες για φορολογικά θέματα, με την υποστήριξη της Γενικής Γραμματείας, συνέχισε να εξασφαλίζει την έγκαιρη προειδοποίηση των κρατών μελών, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις διαπραγματεύσεις συμφωνιών μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών. Τα ζητήματα που παρακολούθησε η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου περιλαμβάνουν τα συμπεράσματα του Συμβουλίου για την οικονομική ενδυνάμωση και ανεξαρτησία των γυναικών ως πορεία προς την ουσιαστική ισότητα των φύλων, τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη διπλωματία της ΕΕ για την προώθηση της πράσινης μετάβασης και τη στήριξη της υλοποίησης των παγκόσμιων δεσμεύσεων, τις εν εξελίξει εργασίες για πιθανή κοινή δήλωση του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με την κοινή πολιτική δήλωση ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου για την καταπολέμηση των επιζήμιων φορολογικών καθεστώτων, και τη δέσμη μέτρων για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

6) Άλλα

91. Σε άτυπη συνεδρίαση της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου, πραγματοποιήθηκαν επίσης συζητήσεις σχετικά με τις φορολογικές πτυχές μιας ενιαίας αγοράς φιλανθρωπίας της ΕΕ, καθώς και σχετικά με θέματα φορολογίας που άπτονται της διασυνοριακής τηλεργασίας ή/και εργασίας από απόσταση, ειδικότερα δε σχετικά με τη φορολόγηση των μισθών και των ημερομισθίων και την παρουσία μόνιμων εγκαταστάσεων σε τέτοιες καταστάσεις.
-